

NOVENA JORNADA DE LA CÀTEDRA POMPEU FABRA

La Càtedra Pompeu Fabra de la UPF organitza la seva novena jornada científica, amb l'objectiu de difondre i de promoure la llengua catalana i l'obra de Pompeu Fabra.

La universitat és el lloc ideal per a l'intercanvi de coneixement, de pràctiques, de vivències. Per això, més que mai en el segle XXI, els estudiants, els professors i els tècnics d'administració i serveis es mouen per les universitats d'arreu del món: hi fan estades de recerca, hi intercanvien experiències, hi segueixen cursos trimestrals, semestrals i fins i tot els estudis complets. A més, diverses institucions promouen programes de mobilitat, com ara el programa de la Unió Europea Erasmus+, però també d'altres com el programa SICUE, que permet fer intercanvis entre les universitats de l'estat espanyol, i també s'ofereixen diferents beques i ajuts que faciliten l'acollida d'estudiants i d'investigadors d'arreu del món.

Tot això comporta que la universitat sigui una amalgama de persones, de cultures i, consegüentment, també de llengües. En el segle XXI el multilingüisme ha esdevingut normal a la universitat. Així, en un mateix espai acadèmic la llengua catalana conviu amb les llengües dels diversos estudiants o investigadors internacionals. En aquesta amalgama, però, el català resta ben sovint silenciats, de manera que hi ha el risc que renunciem a parlar la llengua pròpia de Catalunya i de la nostra universitat i que els estudiants internacionals, per raons molt diverses —també per raons actitudinals o de comoditat—, renunciïn a aprendre català i decideixin fer servir el castellà o l'anglès com a llengua comuna per a l'intercanvi del saber a la universitat, tant a les classes com en la recerca i als laboratoris, però també al bar, a la biblioteca i als passadissos. I aquest fet porta a un monolingüisme globalitzat en l'espai universitari i a una pèrdua de l'ús de la llengua pròpia del territori en el context acadèmic.

Sense voler en cap cas renunciar a la riquesa que la pluralitat i el mestissatge cultural de la comunitat universitària actual suposen, creiem que aquesta internacionalització no ha d'implicar la simplificació lingüística ni el silenciament de la llengua de la comunitat universitària d'acollida. O dit més directament: no hauríem de deixar de parlar, d'ensenyar ni

d'utilitzar la nostra llengua en l'espai universitari. Partint d'aquestes premisses, ens preguntem: quines solucions tenim?

Per una banda, per a determinats grups de llengües la intercomprensió pot ser una bona sortida. Així, entre llengües pròximes que pertanyen a una mateixa família lingüística, hi pot haver intercomprensió entre parlants que usen cadascun la seva primera llengua (per exemple, entre un parlant de txec i un parlant d'eslovac, entre un professor català i un estudiant italià o entre un estudiant andalusí i un estudiant català); la intercomprensió, però, també pot produir-se a partir d'una segona llengua que faci de pont (per exemple, un professor catalanoparlant que faci una conferència en castellà per a un públic brasiler). La intercomprensió va ser a partir de la dècada de 1980 l'objectiu de programes europeus pioners, com ara Lingua, Intercomunicabilité Romane, EuRom4, EuroCom o Galatea. La possibilitat d'intercomprensió entre llengües d'una mateixa família lingüística és inherent a la proximitat estructural, però perquè sigui possible cal activar-la i educar una certa consciència lingüística.

Però, per altra banda, què passa quan els estudiants internacionals parlen llengües estructuralment molt llunyanes a la llengua catalana, com ara el xinès, el turc, el rus, el finès o fins i tot el mateix anglès? En aquestes situacions, hem de renunciar a la llengua catalana? O cal per contra trobar estratègies i crear recursos perquè almenys puguem promocionar la comprensió passiva de la llengua catalana a la universitat? La Novena Jornada de la Càtedra Pompeu Fabra es proposa abordar aquest tema: la gestió de les llengües en el marc de la comunitat internacional de les universitats catalanes per tal de treballar actituds lingüístiques, promoure estratègies i compartir experiències, recursos i materials que hagin permès o que puguin permetre comprendre la llengua catalana, per tal que no s'hagi de deixar d'impartir una classe en català pel fet que els estudiants internacionals no l'entenguin o pensin que no l'entenen.

COMITÈ ORGANITZADOR

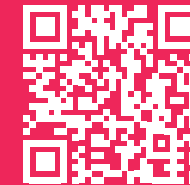
Rosa Estopà
Marta Herrero
Eva Parera
Albert Servitje

MÉS INFORMACIÓ I INSCRIPCIONS

Càtedra Pompeu Fabra

Edifici Mercè
Carrer de la Mercè, 12
08002 Barcelona

www.upf.edu/catedrapompeufabra
catedrapompeufabra@upf.edu

L'assistència a la Jornada és gratuïta però cal inscriure-s'hi prèviament.

Tots els assistents rebran un certificat d'assistència.

Amb el patrocini de

Institut
d'Estudis
Catalans

PROGRAMA

Dijous 9 de novembre del 2023
Institut d'Estudis Catalans
(Carme, 47. Barcelona)

17.00 h

Inauguració de la Jornada a càrrec de Laia de Nadal, rectora de la Universitat Pompeu Fabra, i de M. Teresa Cabré, presidenta de l'Institut d'Estudis Catalans

17.20 h

Obertura de la Jornada a càrrec de Rosa Estopà, directora de la Càtedra Pompeu Fabra

17.30-18.30 h

Conferència inaugural:
“L'hospitalitat, un repte que transcendeix la política universitària”, a càrrec del Dr. Josep Capdeferro, professor de la Facultat de Dret de la Universitat Pompeu Fabra

Divendres 10 de novembre del 2023
Auditori de Mercè Rodoreda, campus de la Ciutadella, Universitat Pompeu Fabra
(Ramon Trias Farga, 25. Barcelona)

9.00-9.30 h

Recepció dels assistents

9.30-10.30 h

Conferència:
“Miti attorno al multilinguismo”, a càrrec de la Dra. Rita Franceschini, directora de la Unitat d'Estudis de Llengües de la Universitat Lliure de Bozen-Bolzano

10.30-11.00 h

Ponència:

“La confiança lingüística i la participació a l'aula dels estudiants internacionals”, a càrrec d'Alba Pérez Xaus, psicòloga especialitzada en l'ensenyament de català per a adults i professora col·laboradora de la UOC en el màster de Formació del Professorat

11.00-11.45 h

Pausa per a *networking*

11.45-13.45 h

Taula rodona

Moderadora:

Teresa Monllau, professora del Departament d'Economia de la UPF

Ponents:

Marta de Blas, cap del Servei de Llengües i Terminologia de la UPC

María Naranjo, directora d'Idiomes UPF

Carles Plasencia, tècnic de la Secció de Dinamització del Servei de Llengües i Política Lingüística de la UV

Maria Casals, coordinadora del Pla d'Acollida de Llengua i Cultura Catalanes de la Universitat de Barcelona

Martí Freixas, lector de català a la Universitat de Leipzig

Andreu Pulido, cap del Servei de Llengües Modernes de la Universitat de Girona

14.00 h Cloenda

NOVENA JORNADA DE LA CÀTEDRA POMPEU FABRA

“Afavorim la comprensió de la llengua catalana entre els estudiants internacionals: estratègies i recursos”

Barcelona, 9 i 10 de novembre del 2023

Càtedra
Pompeu Fabra

upf.

